

POKOJ VÁM!

MĚSÍČNÍK
UNIČOVSKÉ
FARNOSTI

Prosinec 2005
Číslo 8
Ročník 1

Slovo života na prosinec 2005

„Připravte Hospodinovi cestu,
(...) urovnejte stezky našemu Bohu.“ (Iz 40, 3)

Tento Izaiášův výkřik naděje bylo možno zaslechnout v Mezopotámii mezi izraelským lidem, který byl už padesát let v babylonském zajetí. Pán konečně posílá svého posla, aby hlásal osvobození a návrat do vlasti. Tak jako tomu bylo v době egyptského otroctví, Bůh se postaví do čela svého lidu a znovu jej uvede do zaslíbené země. Je tedy třeba opravit cesty, odstranit výmoly a zprůchodnit úzké úseky. Přesně tak se postupovalo, když se král měl odebrat do některé ze svých provincií. O pět století později se Jan Křtitel na březích řeky Jordánu znovu vrátí k Izaiášově radostné zvěsti. Tentokrát přichází Mesiáš osobně.

„Připravte Hospodinovi cestu, (...) urovnejte stezky našemu Bohu.“

Každý rok v Adventu slyšíme tuto výzvu. Bůh, který odevždy projevoval vroucí touhu být se svými dětmi, přichází, aby „přebýval mezi námi“ (1). I dnes stojí u našich dveří a tluče, protože chce vstoupit a „večeřet“ s námi (2). I my často zažíváme touhu setkat se s ním, mít jej vedle sebe na své cestě životem a být zaplaveni jeho světlem. Aby mohl vstoupit do našeho života, je třeba odstraňovat překážky. Nejde už o to, že máme vyrovnávat cesty, ale je třeba otevírat mu srdce. Sám Ježíš vyjmenovává některé překážky, které naše srdce uzavírají: „krádeže, vraždy, cizoložství, smilnění, ničemnost, lest, nestydatost, závist, pýcha...“ (3). Často se jedná o zášť vůči příbuzným nebo známým, rasové předsudky, lhostejnost vůči blízkým, nedostatek pozornosti a lásky v rodině... Před mnoha překážkami, které brání našemu setkání s Bohem, znovu slyšíme výzvu:

„Připravte Hospodinovi cestu, (...) urovnejte stezky našemu Bohu.“

Jak konkrétně mu máme připravit cestu?

Když si uvědomíme nějakou překážku, která nám brání ve společenství s ním, poprosíme za odpuštění.

Je to upřímný skutek pokory a pravdy, jímž se Pánovi ukážeme takoví, jací jsme a odhalíme mu svou křehkost,

své omyly a své hříchy. Je to skutek důvěry, jímž uznáváme lásku Otce, který je „milosrdný a milostivý, shovívavý a nadmíru dobrotivý.“ (4).

Je to výraz naší touhy zlepšovat se a začínat stále znovu. Nejlepší chvíle pro to, abychom se zastavili, přezkoumali minulý den a požádali ho za odpuštění, je možná večer před usnutím.

Rovněž lze vědoměji a intenzivněji prožívat úvod k eucharistické slavnosti, když společně s celým shromážděním prosíme za odpuštění svých hříchů.

Obrovskou pomocí je pro nás osobní zpověď, svátost Božího odpuštění. Je to setkání s Pánem, jemuž můžeme odevzdat všechny chyby, kterých jsme se dopustili. Odcházíme jako vykoupení, s jistotou, že jsme byli obnoveni, a s radostí, že znovu vidíme sami sebe jako skutečně Boží děti. Bůh sám a jeho odpuštění odstraní každou překážku, „vyrovná cestu“ a znovu nastolí vztah lásky s každým z nás.

„Připravte Hospodinovi cestu, (...) urovnejte stezky našemu Bohu.“

Přesně to zakusila Luisa. Měla za sebou tvrdý život – partu kamarádů, drogy, morální pochybení. Dělal vše, aby se z toho dostala. Nakonec se od

drogové závislosti osvobodila. Zůstává však na ní nesmazatelná stopa. Ve spěchu uzavřela civilní sňatek a záhy přicházejí první příznaky nemoci AIDS. Manžel ji opustil. Luisa zůstává sama a tíží ji její pády, až se setká se skupinou křesťanů, kteří žijí Slovo života a sdělují si zkušenosti. Objevuje svět pro ni do té doby neznámý. Když poznala Boha, který je Otec a Lásky, už si nemůže nechávat své hříchy pro sebe a uvěří v jeho odpuštění. Její život se mění. Odpuštění jí odkrylo novou nikdy dosud nepoznanou radost, i když to bylo uprostřed bolesti a nemoci. Na její tváři se objevuje krása, která odolává postupující chorobě. Lékaři obdivují její pokoj. Zakouší znovuzrození.

V den své smrti je oblečená v bílém, jak si sama přála. Její cesta byla urovnaná pro Setkání, pro nebe.

-Chiara Lubichová-

(1). Jan 1, 14; (2). Srov. Zj 3, 20; (3). Mk 7, 21-22; (4). Srov. Žalm 103, 8. Slovo života naleznete také na internetu www.focolare.cz

ULOUPENÉ SVÁTKY

Svět se mění. Někdy skoro k nepoznání. Kdyby dnes přišel do Evropy nějaký zcela věci neznalý pozorovatel, psal by před Vánocemi do své země nejspíše takto:

„Brzo poté, co se odbydou hřbitovní svátky, při nichž staří lidé postávají u hrobů a rozsvěcují na nich svíčky a mladí lidé proběhnou hřbitovy a velmi rychle ometou a ošmrdlají nějaký hrob, vypuknou velké svátky. Jsou to svátky obchodních domů. Lidé je slaví tím, že do obchodních domů, které navštěvují celý rok, docházejí častěji a nakupují daleko více než jindy. Existuje přitom jakési pořadí toho, co se nakupuje. Myslím, že nejprve se nakupují věci, které lidé obvykle potřebují. Později se již vším zásobením věnují nákupům roztočivých zbytečností. Posléze se jejich zájem přenesou na potraviny. Při těchto slavnostech se hrají písně, které se jindy nehrají. Pojednávají o narození jakéhosi dítěte, o pastýřích a dárcích. Matka dítěte se jmenuje Marie a jindy Panna. Někteří staří lidé vyprávějí o tom dítěti neuvěřitelný příběh. Zřejmě si ho pamatují z doby, kdy se dochovalo něco málo zvyklostí, jako např. že lidé zdobí své příbytky zlatým, stříbrným i jen zeleným jmelím a pozlacují či postříbřují i jiné suché větve a šišky. O tom pozlacování však nedovedu říct, zda bylo vždycky anebo bylo zavedeno až v nové době, kdy se uctívají peníze, které jsou bohem nové doby.

Ve městech je možno tou dobou potkat dosti lidí převlečených za jakéhosi vyrostlého trpaslíka. Je to starý dědek v červených šatech obšitých bílou kožesinou. Na hlavě nosí špičatou červenou čepici, jejíž špice ukončená bílou bambulí je převislá dolů, většinou na ucho. Dědek má rumělkovou tvář, často bambulovitý, trochu blbost věštící nos a neobyčejně mohutné bílé vousy a dlouhé vlasy. V létě je možno jeho malé sošky najít v zahrádkách, kde pak ovšem mívá i jinak obarvený oděv. Tento veleskřet je rovněž zobrazen takřka ve všech obchodních výlohách, kde často z košíku vysypává nebo v něm nese množství pestrobarevně zabalených balíčků. Jeho sochy jsou v obchod-

ních domech v nadživotní velikosti a dokonce se nadpozemsky vznášejí nad nimi. Létací sochy jsou udělány jako plynové balóny. Zpočátku, kdy jsem ještě nevěděl, že jde o sochy, domníval jsem se, že některý z dědků se přejedl hrachu nebo se napil na čerstvé třešně a nyní trpí hrozným nadmutím. Třeba poznamenat, že jde o božstvo vcelku vlídné a s určitým smyslem pro humor. Dětem rozdává bonbony a je možné o něm žertovat, pokud ovšem jinak zachováváte správný náboženský názor, berete všechny

jeho příkazy k nákupům a tváříte se vesele, i když vás zrovna bolí zuby.

Posledním, co lze na svátcích nákupu popsat, je to, že všichni lidé začnou velmi spěchat. Tou dobou se po ulicích chodí o hodně rychleji, ale zároveň, tak jak se blíží konec svátků, což je některý den mezi 21. - 23. prosincem, podle toho, kdy je neděle, velmi často se s někým zastavují a přejí mu „hlavně to zdraví“. Kdybychom mohli pozorovat města v době této slavnosti z dálky, vypadala by jako rychle a zmateně těkající kolonie hmyzu těsně před příchodem očekávané katastrofy.

K této věci se také nejspíše váže obřad blikotání. V oknech domů, ve

výkladech a na mnoha stromech, ať už jehličnatých nebo listnatých (tou dobou bez listů), umisťují lidé dlouhé řetězce malých světýlek, která různě zhasínají a opět se rozsvěcují. Je to, myslím, připomínka pomíjivosti života a upamatování na brzké dohasnutí. Matky taková blikadla ukazují zvláště malým dětem. Protože jsou i jistá shromaždiště zaměřená na slavnosti blikotání, soudím, že tato velmi zbožná společnost se těší na den, kdy budou lidé schopni přejít do posmrtného života v ráji, který, jak pevně věří, bude naplněn pachem spáleného omastku, ve kterém se škváří trochu vychládající svažený octový nápoj se skořicí a hřebíčkem. Dalším kýženým rysem ráje, do něhož se vstupuje blikotajícími branami, je dunivý hluk a řev, který zcela vylučuje, aby někdo něco řekl, protože ohluchnete a vnímáte zvuk pouze hmatem, jako náporu zvukové vlny. Musím dodat, že po celý rok existují ve všech městech i malých vesnicích svatyně a kapličky kraválu, kde se zvláště od pátku do neděle konají pravidelné bohoslužby hluku.

Svátky peněz, utrácení, nadbytku a přejídání jsou nejdelšími svátky zdejší společnosti. O tom, jak pak probíhá petardový svátek alkoholu (na zlomu roku) a po něm trochu smutné svátky zvané: sleva - discount až X %, které probíhají v lednu, napíši ti příště.“

Každá karikatura má v sobě nějaký osten pravdy. Ostatně právě proto nás může pobavit. Když se nad přečteným dopisem cizince zamyslíme, vzejde nám docela vážná otázka. Není to opravdu tak, že namísto křesťanských svátků, které kdysi překryly starší pohanské slavnosti, nastoupily slavnosti nového náboženství? Nenastoupila nová božstva jako třeba peníze, úspěch, rozkoš? Nebyly vztýčeny nové chrámy pro uctívání těchto bohů? Nepředpisuje nám nové kněžstvo pravidla, která musíme dodržovat, neboť nedeklarované, ale mocné náboženství opravdu začíná překrývat kulturně civilizační vrstvou náš kontinent. Můžeme se tomu usmívat, popř. vysmívat. Můžeme si dělat legraci z toho, jak tvrdé posty jsou novou doktrínou předepisovány pro ty, kdo chtějí být kněžkami kultu těla

a módy. Můžeme se usmívat nad tím, jak věřící nového náboženství večer co večer konají mnohahodinové meditační hledění na božstvo televize. Horším zjištěním je, že tato televize určuje správnost, rozhoduje o pravdě, předkládá vzory a nutí nás zachovávat jisté vzorce jednání. Měli bychom se možná více zamyslet, jak se chovat v době, kdy vítězně přichází toto nové vidění světa a je hlásáno všude kolem nás. Plytké a pruderní hovory o pornografických časopisech nás odvádějí od skutečného problému. Tím

jsou jiné časopisy. Vezmeme-li do rukou takřka kterýkoli ženský časopis a kterýkoli časopis pro muže, zjistíme, že je tam hlásáno nové náboženství tělesné rozkoše a požitků všeho druhu. Vše, co tomu stojí v cestě, musí být odstraněno, včetně těhotenství, které, přiznejme si to, omezuje sexuální radovánky a následně podvazuje úplnou svobodu v zacházení s časem. Není škoda, že lidé už nejsou krásní, protože usilují nikoli o půvab, ale o to, aby byli sexy? Není ve svých důsledcích nová životní

doktrína sebezáhubným počínáním člověka?

Adventní čas, doba, která jako málokterá ukazuje na problém současné doby přechodu do nové fáze vývoje lidské společnosti, je také dobou, kdy bychom se mohli a měli zamyslet nad tím, zda chceme žít anebo jenom užívat, uždibovat rozinky a nic víc.

-JJ-

(Z knihy P. Piňhy *Adventní čas*)

Tip na nedělní výlet VIII. část

Zatím jsme se ještě nikdy nerozepsali o Bradle. Nerozepíšeme se o něm ani dnes, jelikož bychom tím nejspíš nosili příslovečné „dříví do lesa“. Nebo bychom snad v Uničově našli někoho, kdo by tento zvláštní skalní výtvor nenavštívil či alespoň neznal? V okolí Bradla je však vícero zajímavých skalních útvarů, které sice nemají jeho parametry ani věhlas, ale jejichž návštěva může být stejně hezkým zážitkem.

Některé útvary nejsou ani turisticky značeny a svým vzhledem a velikostí jsou zdánlivě natolik nezáživné, že je dokáže ocenit asi jen „fajnšmekr“, který k nim získal nějaký osobní vztah. Tak je tomu například v případě Kočičí skály nedaleko Bradla, kterou mají rády naše děti. Je to proto, že znají pověst o babičce Talandové z Lipinky, která zde prý se svčenu vodou a za pomoci svého kocourka Mourka přemohla purkrabího z úsovského zámku, jenž v podobě velkého šedého kocoura páchal po zdejších kraji svoje nekalé rejdy.

Na opačné straně, než se nachází výše zmíněná Kočičí skála, je pak ve vzdálenosti 1 km od Bradla směrem na Libinu místo nazývané „Tři kameny“. Je to pěkné lesní zákoutí v nadmořské výšce 558 m a těch „kamenů“ je tam asi o něco více, než pouhé „tři“.

My jsme se však ke Třem kamenům nevydali směrem od Bradla, ale přímo z libinského nádraží. Pokud chcete 15 km dlouhou trasu z Uničova k nádraží v Libině absolvovat automobilem, zaparkujte v poslední ostré zatáčce před nádražím a ihned se můžete vydat k cíli po modré značce. Po několika desítkách metrů projdete pod kamenným železničním mostem a pak už jdete stále jen vzhůru. Trasa je dlouhá 3 km a její nejcharakterističtější vlastností je stoupání. Ale není to tak zlé, zvládla to po svých i čtyřletá Mariánka, vy to zvládnete také.

Těžko předvídat, jaké zajímavé příhody zažijete vy. Nám se přihodilo toto:

1. Kochali jsme se krásnou hrou barev podzimního listí a vůní listů již spadlých. Obdivovali jsme sílu některých buků a krásu smrčků a místy i borovic a modřínů. Konstatovali jsme, že bukvice se letos vůbec neurodily a že se nedají jíst. Byly suché, červivé nebo prázdné.
2. Poskákál nás jeden obrovitý a vlezlý, ale jinak velmi hodný a hezký pes, začož se nám jeho majitel omluvil.

3. Kromě majitele zmíněného hafana a kromě jednoho houbaře, který se zjevil kdesi v dálce, jsme za celou naši 3-hodinovou túru už na žádného dalšího živáčka nenarazili. Potkali jsme sice cestou pár babek, ale byly to jen babky - houby.
4. Děti otestovaly něco málo z různých posedů hojně se nacházejících v blízkém i vzdálenějším okolí od cesty.
5. Vyplašili jsme srnce, který si hověl v křoví u pěšiny.
6. Přímo na Třech kamenech jsme zdolali některé skalní útvary, přičemž jedno z dětí se v nekontrolovaném okamžiku vyšplhalo na skálu, kterou horolezci nazvali „Dívčí věž“ a zjistilo, že neví, jak zpátky.

Nejvyšší skalní útvar v této lokalitě slouží horolezcům jako cvičná skála a nazývá se Šéfova věž. Tuto věž jsme si ale netroufli bez potřebné horolezecké výbavy a bez lékárničky pokořit.

Co říci závěrem? Monumentálnost „Tři kamenů“ sice určitě nebudí takový respekt jako Bradlo, ale zato vám poskytne o to klidnější a méně okoukané místo k pěknému výletu.

-jihá-

Dívčí věž

Svatí na vitrážích našeho kostela VIII. část

Myslím, že je příhodné, abychom v adventním vydání věnovali tento seriál Ježíšově matce Panně Marii. Ta je na vitrážích našeho kostela zobrazena dokonce třikrát. V levé části lodi na třetím okně od vchodu je vyobrazena jako Sixtinská Madona. V pravé části lodi ji najdeme hned na prvním okně vedle Ježíše. Další portrét je ještě ke zhlédnutí na malém okénku nad oltářem Panny Marie.

Sixtinská Madona je obrazem, který byl původně vytvořen pro kostel sv. Sixta v Piacenze. Dnes je vystaven v drážďanské galerii Zwingeru. Autorem tohoto díla, které se později stalo - jak vidíme - i inspirací pro vitráž našeho kostela, nebyl nikdo jiný, než italský malíř z období renesance Raffael Santi (1483 - 1520). Tento povahově mírný a ušlechtilý malíř historických výjevů a nadzemských madon, který mimochodem zemřel jako slavný již v 37 letech, dal světu tímto obrazem dílo, které se pro mnoho generací malířů stalo synonymem dokonalosti. Skutečný obraz znázorňoval „santa conversazione“, čili „svatý rozhovor“ a jeho děj byl koncipován jako pohled do nebe. Ve středu obrazu přináší Panna Maria dítě, kolem klečící postavy světců sv. Sixta a sv. Barbory (o tyto postavy je naše kostelní vitráž ochuzena). Původní postavy obrazu tvoří klasický trojúhelník. Děj pozorují dva zvědaví

andělíčky. Na pozadí obrazu jsou sotva zřetelné desítky tváří věřících, kteří Pannu Marii vzývají a za které ona oroduje.

Obraz vyjadřuje úctu k Té, která celým svým bytím byla služebnicí Páně a svou poslušností se stala novou Evou, matkou živých. Ze svobodné víry a poslušnosti spolupracovala na lidské spáse a stala se matkou vtěleného věčného Božího Syna.

Obraz Sixtinské Madony, který se stal předlohou pro vitráž v našem kostele. Černobílá reprodukce s malým rozlišením bohužel nemůže prezentovat obraz v jeho celé působivé kráse s detaily.

-jihá-

BENEFICE OBLASTNÍ CHARITY UNIČOV

Na programu Benefice, konané dne 19.11.2005 v libozvučných prostorách koncertní síně, vystoupili se svým programem tyto účinkující:

- 1) Jaroslav Kocůrek - improvizace na Christus vincit
- 2) Smíšený pěvecký sbor Uničov pod vedením sbormistryně PhDr. K. Folprechtové, Dr. a sólem Jana Trávníčka, zazpíval nejen skladby M. Preteriusse, J.S. Bacha, L. Marenzia a O. Lasa, ale také líbivé Ave Maria od Václava Ptáčka a lidové písně Pavla Klapila. Dále pak zazněla Krylogie od V. Ptáčka a Ezop a brabeneč od Jaroslava Ježka.
- 3) Taneční skupina TRN V OKU, která vystupuje i pro kancelář presidenta republiky, nám nabídla ukázkou renesančních tanců ze španělského dvora.

V programu nechyběla ani zdravice některých významných osobností, jako např.: Ing. J. Kaprálová, Bc. M. Dražanová, MUDr. M. Bretšnajdrová, Česká MISS 2005 K. Smejkalová, ing. J. Březina, poslanec Evropského parlamentu.

Nejen výše jmenovaní, ale také další a další, kteří zde uvedení nejsou, se stávají jakýmiž významnými celebritami, jejichž srdce rozdávají každodenně naší společnosti to nejlepší, co dát mohou, ale také si velmi dobře uvědomují, že i oni jednou budou možná potřebovat pracovníky Charity i jejich možná každodenní společnost ve vyšším věku. Proto jejich sponzorství finančními dary musíme i zde vyzvednout. Bez nich by Charita jen stěží mohla dále bez problémů pokračovat ve svých Bohu libých plánech.

Jako „sponzor roku“ byla vyhlášena uničovská firma THO-

NA, a.s.

Na závěr večera, pod vedením dirigentky J. Zámečnickové, jsme vyslechli za účasti sólistů G. Schonové, P. Kráčmarové, Štěpána Cecha a Lenky Dombaiové skladby J. Haydna, P. Mascagniho, A. Vivaldiho, jedny z nejkrásnějších skladeb, jaké svět zná. Myslím, že nejedno srdce se potěšilo.

Tedy ten, kdo se alespoň jednou Benefice Oblastní charity v Uničově zúčastnil, nemohl ani letos nepřijít. Přijďte i Vy podpořit dobrý úmysl za rok, kdy se bude konat již jubilejní, 5. ročník.

Děkujeme tímto všem pracovníkům Charity v čele s Bc. M. Dražanovou i všem, kteří se na svátečním večeru podíleli.

-jiše-

Upřímně děkujeme všem farníkům i dětem, kteří pomáhali při náročné akci Benefici 2005 ať již svým vystoupením nebo jinou pomocí. Ruku k dílu přiložili: ing. J. Kocůrek, pí Vyháňková, pí Jirkovská, pí Kubištová, pí Lukasová, pí Kvapilová, pí Pazderová, pí Krejčí, pí Smékalová, pí Šenková, pí Zapletalová, pí Zivčáková, pí Večeřová, p.Martinka, p.Popelka, Květoslav Bardoň. Milým dětem: Renatce a Patriku Šenkovi, Kateřince Smékalové, Klárce Hájkové, Verunce Radilové, Denisce Petříkové, Ondrovi Pohajdovi. Také díky obětavosti všech se Benefice opět vydařila. Ještě jednou díky.....

Za charitu
Marcela Dražanová, ředitelka

na poslední straně najdete vyžádaný recept na „benefiční řez“ paní Zifčákové

staročeské adventní recepty

Staročeská rybí polévka s hrachem

Potřebujeme: hlava, ocas, ploutve a vnitřnosti z 1 kapra, 100g hrachu, 40g másla, 40g hladké mouky, 70g kořenové zeleniny, 1 cibuli, 1 stroužek česneku, sůl, petrželku.

Postup: hrách předem namočíme a pak uvaříme doměkka. Očištěnou a opanou hlavu, ocas, ploutve a vnitřnosti vaříme v osolené vodě s překrájenou oloupanou cibulí. Když maso asi po 10 minutách změkne, vývar přecedíme. Na másle osmahneme zeleninu pokrájeno u na nudličky, zaprášíme moukou, necháme zasmahnout a zalijeme prochlazeným vývarem z ryby. Před dovařením přidáme celý nebo prolisovaný hrách i s vodou, v níž jsme ho vařili, maso obrané z hlavy, pokrájené vnitřnosti a česnek utřený se solí. Polévku povaříme, dochutíme solí a podáváme s nasekanou petrželkou a s osmaženou a na kostičky nakrájenou houskou. Česnek můžeme vynechat.

-květoš-

Kuba

Potřebujeme přiměřené množství krupek, hub, cibule, česnek, sůl, pepř, kmín a sádlo.

Den předem namočíme houby a kroupy. Kroupy vaříme v osolené vodě, houby slijeme a podusíme na cibulce. Když jsou kroupy měkké, slijeme přebytečnou vodu, smícháme s houbami, přidáme česnek, sůl a pepř. Polijeme sádlem a zapékáme v troubě dozlatova.

Rohličky nebo malé řezy trojvrstvé.

14 dkg másla nebo tuku na pečení
14 dkg ml. cukru, 4 až 5 bílku, 1 lžice kakaa,
14 dkg ml. ořechu, 8 dkg mouky pol. 1/3 prášku do pečiva.
Másla utřeme s kakaem a 1/2 cukru, z bílku ušleháme tuhý sníh zašleháme zbylý cukr vše s moukou peč. práškem a ořechy spojíme v těsto a natřeme na pomaštěný a moukou vysypaný plech a upečeme
Mezitím si utřeme do pěny 4 žloutky, 14 dkg ml. cukru, 1 vanil. cukr, hmotu natřeme na upečený plát a dáme do mírné trouby sušit. 10 dkg másla, 10 dkg ml. cukru, 10 dkg ml. ořechu, máslo s cukrem utřeme, do pěny přidáme ořechy a natřeme na vychladlé těsto,
Uhladíme a vykrajujeme kruhovou formičkou rohlíčky nebo malé řezy, můžeme nazdobit čok. polevou.

„Benefiční řezy“

-pi Zifčáková-

Bohoslužby v naší farnosti o Vánocích 2005		
21. prosince - středa po 4. neděli adventní:		
15:00 h.	Uničov	zpovídání
16:30 h.	Uničov	mše sv.
22. prosince - čtvrtek po 4. neděli adventní:		
16:30 h.	Renoty	zpovídání
18:00 h.	Uničov	mše sv.
24. prosince - sobota - ŠTĚDRÝ DEN		
15:00 h.	Renoty	mše sv. pro děti, otevírání jesliček
21:00 h.	Uničov	tzv. „půlnoční“ mše sv.
25. prosince - neděle - Slavnost NAROZENÍ PÁNĚ		
Kostelní sbírka je určena na společné aktivity arcidiecéze - desátek.		
8:30 h.	Uničov	mše sv.
10:30 h.	Renoty	mše sv.
13:00 - 16:00 h.	Uničov	možná návštěva jesliček v kostele
26. prosince - pondělí - svátek SVATÉHO ŠTĚPÁNA, prvomučedníka		
8:00 h.	Uničov	mše sv.
10.30 h.	Renoty	mše sv.
13 h. - 16 h.	Uničov	možná návštěva jesliček v kostele
30. prosince - pátek - Svátek SVATÉ RODINY Ježíše, Marie a Josefa		
16.30 h.	Uničov	mše sv.
31. prosince - sobota - Sedmý den v oktávu Narození Páně		
16.30 h.	Uničov	mše sv. na poděkování P. Bohu za uplynulý rok a adorace
1. ledna 2006 - neděle - Slavnost MATKY BOŽÍ PANNY MARIE		
Světový den modliteb za mír		
8.30 h.	Uničov	mše sv.
10.30 h.	Renoty	mše sv.
16.30 h.	Uničov	mše sv.

POŽEHNANÉ

VÁNOCE

VŠEM

ČTENÁŘŮM

PŘEJE

REDAKČNÍ

RADA

ČASOPISU

dětské okénko

PROSINCOVÉ PRANOSTIKY

Lepší Vánoce třeskaté než tekuté.
 Není-li prosinec studený, bude příští rok hubený.
 Prosinec proměnlivý a vlahý - nadělá nám zima těžké hlavy.
 O svatém Edmundu Kampiáně fičí vítr ze straně.
 O svatém Františku Xaveru ledový vítr fičí od severu.
 O svaté Barboře měj sáně na dvoře!
 Když na Mikuláše prší, zima lidí hodně zkruší.
 Na svatého Mikuláše je už zima celá naše.
 Svatá Lucie noci upije.
 Na svatou Lucii jasný den - urodí se konopí i len.
 O svaté Albině schovej se do síně.
 O svatém Lazaru ucpi v senci každou spáru.
 Na svatého Tomáše nejděle je noc naše.
 Svatá Viktorie obrázky na okna ryje.
 Na Adama a Evu čekejte oblevu!
 Jasně Vánoce - hojnost vína i ovoce.
 Pakli na Štěpána větrové uhodí, příští rok víno špatně se urodí.
 Jak byl celý rok voda a bláto, na Silvestra nenapadne zlato.

TRADICE

Advent tradičně začínal tajuplným svátkem sv. Ondřeje. Tento den byl považován v celém roce za jeden z nevhodnějších k předpovídání budoucnosti. Ještě v minulém století se na Ondřeje - patrona nevěst - věštila budoucnost týkající se vdavek žen.

*Svatý Ondřeju, olovo leju,
 abys mi ukázal, koho se naděju...
 Svatý Ondřeju, já stromem chvěju,
 abys mi ukázal, koho se naděju...*

V Čechách se v předvánočním období objevovaly zvláštní maskované postavy připomínající figurky z masopustního průvodu. 4. prosince přicházely Barbory v bílých nebo černých šatech, obličej zamoučený, na hlavě zelený věneček, v jedné ruce koště na zlobivé děti, v druhé košík mlků: „My jsme čtyry Barbory, jdeme ze Svatý Hory, neseme všelijaký dary, abychom vám taky ňáký dali...mulisi, mulisi (původně modli se, modli se).“ Barbory podělily děti a zmizely zase ve tmě. O tomto dni také dívky ořezávaly třešňové větvičky a čekaly, kterému děvčeti do Vánoc ve vodě vykvete. Někde bývalo zvykem zasít obilí (obdobně jako u nás před Velikonocemi). Do Štědrého dne vzešlé obilíčko znamená naději na dobrou úrodu. Zasejeme-li čočku, můžeme většinou už na den svaté Lucie uctít svátek světla originálním zeleným svícem. 5. prosince, v předvečer svátku svatého Mikuláše, obcházely dříve celé mikulášské průvody, jejichž součástí byli i kozlíci, koně, smrtka, žid, matka, otec, husaři... Někde chodilo i více Mikulášů najednou, jinde měli celou řadu čertů, v průvodu do základní trojice nesměl chybět anděl. 6. prosince se konávaly mikulášské trhy, kde se prodávaly cukrovinky, pečivo, perníčky, betlémské figurky...

Specificky české jsou mikulášské dárky zhotovené ze sušeného ovoce, jablek, ořechů, pozlátka a brusinkových větviček nebo zimostřázu: zahrádka, třešňolka, svět, vrkoč...

Štědrovečerní večeře symbolizuje rodinnou pospolitost. Naši předkové dodržovali (samozřejmě s krajovými obměnami) tento jídelníček: vánoční oplatka nebo chléb s medem (bylinami, česnekem či šípky), hrachová, čočková nebo houbová polévka, kuba (neboli hubník), kaše

(prosná, hrachová, krupičná), muzika, jablka, ořechy a čaj nebo punč s pečivem (vánočka, závin, cukroví).

Na Štědrý den bývalo zvykem obdarovávat také hospodářská zvířata, stromy, mlýn, pilu i studnu: „Studničko, studničko, dávám ti koledičku, abys nám dávala dobrou vodičku.“ Po večeři nezapomeneme rozkrojit jablko na tolik dílů, kolik nás sedí kolem stolu a všechny podělit, abychom se ve zdraví příští rok opět sešli. Také krájení jablíček napříč a louskání ořechů mělo odpovědět na otázku, jaký bude nadcházející rok. Podobně jako na den sv. Ondřeje a na Tři krále se věštila budoucnost. Proto se v misce pouštěly ořechové skořápky, třáslo se plotem a lilo se olovo. A samozřejmě se nadělovaly dárky a zpívaly se koledy. Půlnoční mší končil Štědrý den, nadcházel Boží hod, který lidé oslavovali v rodinném kruhu. 26. prosince, na svatého Štěpána, patrona koní, se v kostele světil oves a chodívalo se na koledu.

Štěpán byl také dnem služebných, kdy chlapci a dívky odcházeli a vstupovali do služby. Za odměnu dostávaly děvčety mezi jinými dárky i ozdobené koláče, z nichž uspořádaly koláčovou slavnost, na kterou pozvaly i chlapce.

Koledníkům, kteří na Štěpána obcházeli chalupy, nesměl chybět malý přenosný betlémek, hudební nástroje (dudy, harfička, housle, bukál) a ozdobené kolední pruty (obdoba novoročního proutku) nebo tzv. šťastí (štědrák, polaznička) - větvičky jehličnatých stromů okrášlené papírovými květinami, pentlemi či obrázky. Výslužka, kterou si přinášeli domů, mívala zvláštní význam hlavně pro chudší rodiny, protože je v zimní době na nějaký čas zabezpečila. Hojně se konaly dnes již téměř zcela zaniklé vánoční hry. *-jiko-*

Vybráno z Klárčiných adventních zamyšlení:

Co znamenají Vánoce pro mě?

Vánoce pro mě znamenají, kromě připomenutí události z doby před 2000 lety, hodně pokoje, smíření s Bohem, radost, že se máme rádi navzájem. Mají pro mě takovou zvláštnost a nevšednost. Vyžadují hodně přípravy.

Vánoční tradice

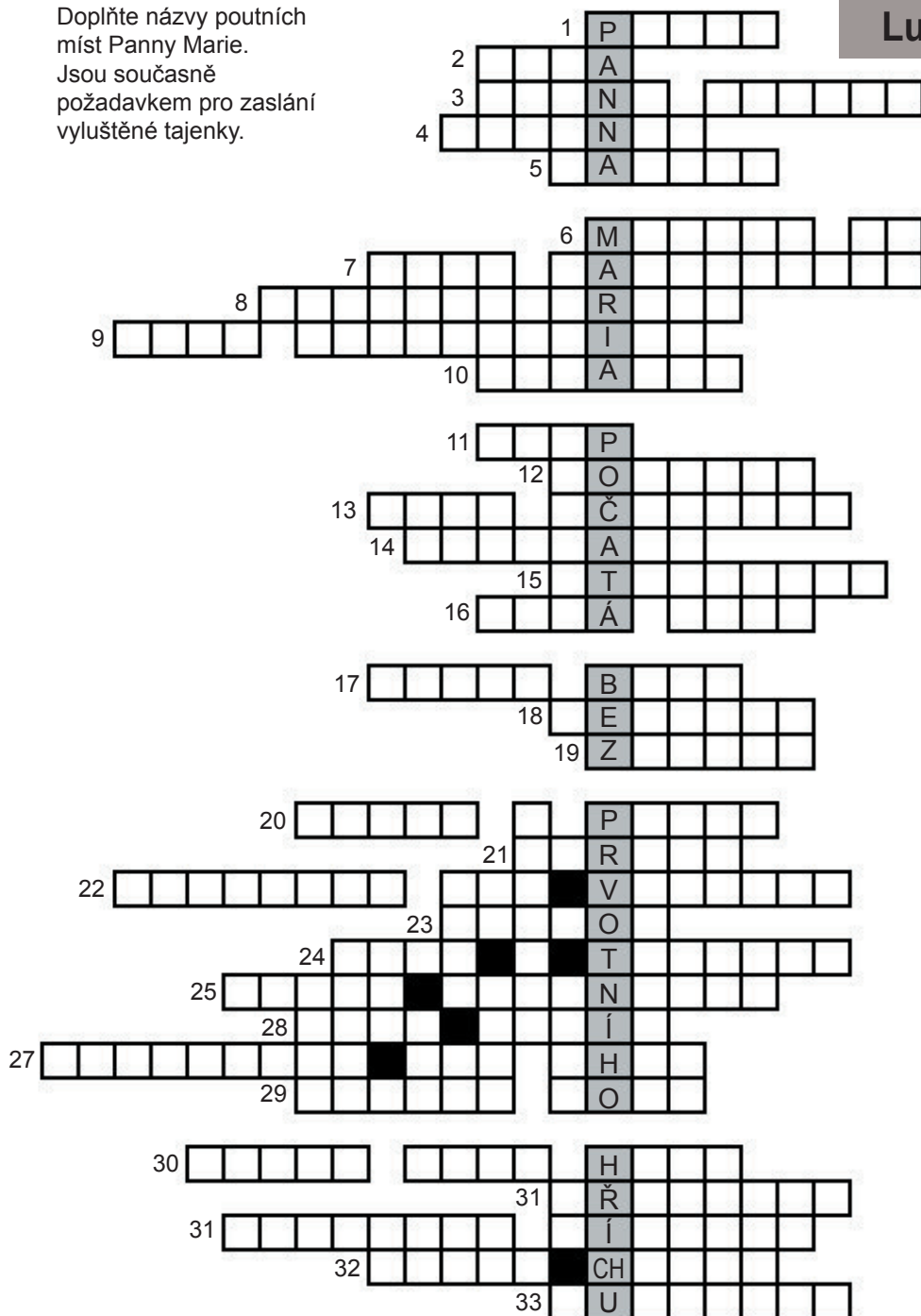
Lidé si jako symbol lásky dávají dárky, píšou si přání a vytvářejí různá, především rodinná společenství.

Proč právě dárky?

Od Boha to byl také velký dar, když nám seslal svého Syna. Je to samozřejmě mnohem větší dar, než my si dáváme. Jedině On nás ve všem předčí. Měl k nám, a také má, mnohem větší lásku, než my k sobě navzájem. *-klhá-*

Doplňte názvy poutních míst Panny Marie. Jsou současně požadavkem pro zaslání vyluštěné tajenky.

Luštěnka pro dospělé

- 1) 17 km vých. Od Strakonice
- 2) 10 km jz od Rýmařova
- 3) mezi Děčínem a Českou Lípou
- 4) pasáček, proklínající neposluš. stádo uslyšel napomenutí a zahlédl sošku P.M
- 5) 15 km od Č. Krumlova
- 6) 12 km od Příbrami
- 7) 16 km vých. od Vysokého Mýta
- 8) 7 km vých. od Ústí nad Orlicí
- 9) 9 km vých. od Trutnova- zde zázračné uzdravení epileptika
- 10) 6 km jižně od Broumova
- 11) 14 km jv od Znojma
- 12) 9 km sz od Kroměříže
- 13) 10 km sv od Jindřichova Hradce
- 14) 20 km jz od Brna
- 15) 14 km sv od Hodonína
- 16) 13 km sv od Jičína
- 17) 20 km jižně od Č. Krumlova
- 18) 8 km sv od Rokytnice v Orlických horách
- 19) Chlebová Madona“ umístěná na oltář v kostele sv. Mikuláše
- 20) stalo se zde mnoho zázračných uzdravení
- 21) 10 km jv od Sušice
- 22) 11 km sz od Milevska
- 23) 11 km sv od Hradce Králové
- 24) 12 km jv od Třeboně
- 25) 6 km jižně od Chebu
- 26) zdejší kaple je postavena nad společ. hrobem 400 pobitých šp. vojáků r.1621
- 27) 5 km záp. Od Kadaně
- 28) 18 km jv od Zlína
- 29) nedaleko Ruzyně na bělohorské pláni
- 30) 18 km jižně od Plzně
- 31) A.Tomášová našla v lese pramen pro uzdrav. své slepoty v r. 1848 díky P.M.
- 32) 1,5 km sv od Chocně
- 33) 8 km od Slavkova u Brna

Nápověda: 11- Slup, 19- Znojmo, 20- Hájek u Prahy, 26- Nový Jičín, 28- Vysoké Pole, 29- Praha Bílá hora, 31- Kocléřov- Vítězná, 33- Lutřsték. Tajenky z čísla 6,7,8, tedy názvy všech poutních míst, zaslejte již nyní až do 19.12.2005, vložením do obálky a do pošt. schránky na faře.

Za vaše názory a připomínky vám předem děkuji. Budu vám také vděčná za velikánskou účast vás všech cestovatelů po památných místech naší republiky i ciziny v naší luštěnkové soutěži.

Vaše -jiše-

Jednoměsíčník *POKOJ VÁM!* vydává římskokatolická farnost v Uničově. Neprodejné! Určeno pro vnitřní potřebu farnosti. Redakční rada: P. Josef Janek (-jj-), Jiří Hájek (-jihá-), Jitka Šenková (-jiše-), Dagmar Řezníčková (-daře-), Jaroslav Kocůrek (-jako-) Jitka Kocůrková (-jiko-), František Vomáčka (-frvo-), František Kovařík (-frko-), Klárka Hájková (-klhá-) Grafická úprava (-jako-). TiskneTiskárna - LIT, s.r.o, Litovel. Tel.: 737 132 766. E-mail: vomacka.fany@seznam.cz Příspěvky posílat do 20 dne v měsíci psanou formou, na disketě, elektronickou poštou. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Římskokatolický farní úřad, Kostelní náměstí 11, 783 91 Uničov, tel: 585 054 500, E-mail: rkfuncion@tiscali.cz

HUDEBNÍ RUBRIKA

Adventem začíná liturgický rok. Tuto dobu prostupují dvě hlavní myšlenky. První se týká naší přípravy na slavný příchod Kristův na konci věků k soudu, druhá pojednává o vtělení Syna Božího. Při andělském zvěstování této události se dominantní osobou stává **Panna Maria** jako nastávající matka budoucího **Spasitele**.

Šířící se mariánský kult se stal velkým zdrojem inspirace pro umělce všech oborů. Obdivujeme nejen katedrály, sochy, obrazy, ale i literaturu, poezii a díla hudební. Panna Maria byla vzývána nejen různými modlitbami, ale těšila se přímo úctě liturgické. Mše ke cti Panny Marie se slavily nejen o jejích četných svátcích, ale mohly se sloužit často i mimo ně. Existovaly k tomu zvláštní mešní formuláře. Mariánský formulář adventní doby začínal slovy: **Rorate, coeli, désuper...** (Rosu dejte, nebesa, shůry). Podle tohoto začátku byl odvozen i název **Roráty** nebo rorámina. Vývoj a složitá krystalizace rorátních zpěvů trvala dosti dlouho. V době Karla IV. a arcibiskupa Arnošta z Pardubic se zpíval tento formulář latinsky. Z 15. století máme zprávy, že chorál volného rytmu byl prokládán latinskými písněmi pravidelného rytmu ať sudého, či lichého. V latinských graduálech byly zaznamenávány chorální zpěvy, pak jednohlasé latinské písně a nakonec vícehlasá moteta. Zpěváci si sami volili písně, které vkládali mezi chorální melodie, přičemž přihlíželi jednak k obsahové příbuznosti textů, jednak i k vhodnosti melodické.

Době Karla IV. byl často mylně přičítán vznik českých rorátních zpěvů. Ty však mají své kořeny až v českém chorálu zavedeném v husitské bohoslužbě, který byl později stále volněji interpolován. Graduály ze 16. století o tom podávají dostatečné svědectví. Tento český chorál byl opět prokládán písněmi, tentokrát však už českými. Hlavním zdrojem melodií písní byly latinské duchovní písně z 15. a 16. sto-

letí. Vyskytovaly se však i nápěvy doby předhusitské. Do rorátů byly zařazovány i nápěvy světských písní z 15. a 16. století i nápěvy duchovních písní jiných období církevního roku.

Ve druhé polovině 16. století docházelo k ustálení výběru písní, jimiž byl prokládán český chorál vycházející z formuláře votivní mše ke cti Panny Marie v adventu. Z uměleckých a praktických důvodů byly v graduálech nebo ve zvláštních knihách - „rorátnících“ - zaznamenávány už ucelené sestavy chorálů i písní. Výběr písní nebyl ve všech rorátnících a graduálech stejný. Nejrozšířenější byla verze rorátů zaznamenaná v rukopisech královéhra-

deckých. Rorátní knihy byly zdobeny krásnými iluminacemi. Rukopisy oblasti královéhradecké až pražské mají mešní formuláře pro každý den v týdnu. Obsahují: Introit, Kyrie, Graduále, Aleluja a Prózu neboli Sekvenci. Všechny tyto chorální části - kromě graduále - jsou prokládány písněmi.

Literátská bratrstva byla sdružení hudebních laiků, která od 15. století pěstovala jednohlasé i vícehlasé, latinské i české chrámové písně. Jejich rozsáhlá činnost vrcholila v 16. století.

Tato bratrstva si pořizovala nákladné kancionály, graduály i rorátníky, které jim sloužily k provozování jednohlasů i vícehlasů. Do současné doby se těchto vzácných knih zachovalo několik. Jsou skutečnou pýchou každého archivu, který je vlastní. Činnost literátských bratrstev v českých zemích přerušily až osvícenské reformy císaře Josefa II., který je zrušil v roce 1783. Po této době následovaly bezhlavé dražby těchto nádherných zpěvníků a tím nastala i jejich praktická likvidace.

O obnovení staré tradice se pokusil Jan František Pospíšil úplným vydáním „Rorate“ v Hradci Králové roku 1823. Některé písně se zde však objevily v romanticky pojetém dobovém přepracování (opuštění starých církevních tónin a jejich nahrazení soustavou dur-mollovou).

Dr. Dobroslav Orel (v Českém kancionálu, 1921) se zařadil mezi upřímné dobové objevitele krás staročeských rorátů, a proto jeho snaha směřovala k jejich vzkříšení a obnovení. Dal si nelehký úkol - zapomenuté melodie znovu očistit, navrátit jim staré tónorody a texty přizpůsobit dobovým požadavkům. První úkol se téměř zdařil, druhý si vyžádal přebásnění, čímž se původní textová jadrnost jaksi rozměnila. K nejpodstatnějšímu zásahu do struktury staročeských rorátů však došlo při jejich krácení.

Dají se tyto zpěvy využít i při současné adventní liturgii? Ano. Všechny tyto písně jdou používat jako písně propriální, do kterých lze vkládat libovolné ordinárium. Zpěv chorálu s následující písní zůstává spojením ideálním a historickým.

Vzhledem k tomu, že staročeské roráty po hudební stránce patří k našim nejkrásnějším výtvorům duchovní písně, měla by být snaha o jejich citlivé oživení.

O to jsme se, milí farníci, jak si jistě pamatujete, pokusili i my již před rokem s hrstkou našich zpěváků. Během letošního Adventu se budeme snažit zařadit ještě další rorátní písně.

-jako-

Já ptám se srdce

Zas slzy se mi řinou do očí
Já ptám se srdce,
zda je lásky plné, nebo žalem.
Ty víš, že láska Tvá mě otročí,
že se skloním ráda před svým Králem.

Když vezmeš si jich tolik, kolik chceš,
Já ptám se srdce
je pak v klidu jak má být.
A říkáš mi tím: milá, to mi věř,
vždyť lásku svou chci v něm jen skrýt.

Jak uchovat ji v srdci mám
Já ptám se srdce
abych ji kdy nemám, nevybila.
Smět běžet ve Tvou náruč, chrám,
bych celé srdce, duši jí zas nasytila.

Jitka Šenková